

Zpracování strategického plánu pro Říčany

První fáze: sběr dat a příprava podkladů

Shrnutí výstupů zastupitelstva

Vyhotoveno pro:	Městský úřad Říčany
Zastoupeno:	Kateřina Lauerová, tisková mluvčí Jan Antoš, zastupitel
Zhotovitel:	Participation Factory, s.r.o.
Datum:	10.3.2021

Klient

Město Říčany, které bylo třikrát za sebou vyhlášeno za nejlepší město pro život v ČR, dlouhodobě zapojuje své občany do rozhodování o městě prostřednictvím různých participativních procesů. Říčany se nachází zhruba 20 km od centra Prahy, jsou umístěny na hlavních dopravních trasách a jsou obklopeny přírodou. Říčany jsou oblíbeným místem pro život i návštěvníky.

O projektu

Vedení města se rozhodlo vytvořit dlouhodobý strategický plán pro horizonty let 2030, 2040, který zajistí jednotnou vizi a strategii pro město přes více volebních období. Pro vytvoření praktického dokumentu, nad kterým bude panovat shoda, je důležitý participativní postup. Zahnutí úřadu, vedení města, zastupitelů a veřejnosti do tvorby strategického plánu zajistí širokou shodu na dlouhodobé podobě městě. Cílem je do konce roku 2021 vytvořit srozumitelný, praktický dokument opřený o kvalitativní a kvantitativní výzkum, který bude reflektovat potřeby obyvatel. Projekt je rozdělen do šesti fází: úvodní zadání a sběr dat, širší sběr dat, příprava plánu, validace, zapracování připomínek a schválení a publikace. Tento dokument shrnuje výstupy od zastupitelů města Říčany.

Postup sběru dat od zastupitelů města Říčany

Po úvodním sběru dat od úřadu města Říčany bylo osloveno zastupitelstvo města pro sdílení jejich vize. Každý politický klub v rámci zastupitelstva vypracoval svoji vizi pro Říčany 2040 se seznamem prioritních projektů. Zastupitelé měli k dispozici výstupy z úvodního sběru dat od úřadu: shrnutí, seznam hlavních témat a seznam koncepčních a strategických dokumentů, které by měli podle úřadu být brány v potaz při tvorbě strategického plánu. Zastupitelé si na závěr navzájem představili své vize pro Říčany a během facilitované diskuze doplnili další témata, která jim v představených vizích chyběla. Tento dokument shrnuje vizi pro Říčany 2040, která je opřena o výstupy tří politických klubů zastupitelstva: Klidné město, STAN, ODS.

Vize pro Říčany 2040

Vize pro Říčany 2040 se napříč třemi politickými kluby v zastupitelstvu opírá o následující tři témata:

Kvalita života

Říčany zajišťují vysokou kvalitu života pro domácí všech generací. Říčany jsou pohodovým městem s původním charakterem, s plnou občanskou vybaveností, kulturním a sportovním vyžitím a dobrou komunitou. S tím souvisí kvalitní městské centrum s rezidenčními domy se službami, obchody a kulturou místo ruin a přízemních domků, i podpora přírody s více stromy ve městě a v okolí lesy a louky místo polí, a podporou ekologických projektů.

Udržitelnost

Říčany jsou ekonomicky stabilní a prosperující město střední velikosti s přibližně 21 000 obyvateli, s organickým udržitelným růstem a vyrovnanou věkovou strukturou. Říčany jsou vzorovým městem, které hledá a vyšlapává nové cesty, má dlouhodobé promyšlené plánování, dodržuje rozpočtovou disciplínu, zodpovědné hospodaření a dává důraz na investice.

Hlavní témata pro udržitelnost jsou voda, s řešeními pro vodu a sucho a nemovitostmi napojenými na vodovod a kanalizaci, a vyvážená a kapacitní infrastruktura, která musí předcházet výstavbě.

Doprava

Říčany jsou městem, kde auto není potřeba. Dopravu se podaří snížit a zklidnit díky zajištění parkování pro domácí a kapacitnímu parkování, které umožní využití hromadné dopravy, držení aut na hlavních, zpomalení průjezdu obytnými zónami a zajištění komplexních dopravních řešení, jako je napojení na obchvaty.

Co mít dále na paměti:

Říčany mají regionální význam, z kterého mohou čerpat výhody, jestliže zajistí spolupráci s okolními obcemi.

Pravidelná účast občanů, kteří mají prostor se podílet a ovlivnit rozvoj města i jindy než ve volbách a jsou vždy zapojeni do konzultací důležitých záměrů města, je důležitý princip pro dosažení kvality života a zajištění udržitelného rozvoje města.

Všechny vstupy z vizí jednotlivých politických klubů byly uspořádány podle nalezených průsečných bodů, které se prolínali všemi třemi vizemi, pro vytvoření jednotné vize.

Prioritní projekty

Každý politický klub navrhl projekty, které chtějí zahrnout do strategického plánu a seřadili je podle priorit. Níže jsou projekty označené za prioritní, které ve svých výstupech zmínily vždy minimálně dva politické kluby.

Přesná shoda

Minimálně dva politické kluby se shodly na konkrétním projektu:

- Parkování u nádraží, vlaková zastávka se záchytným parkovištěm - shoda 3 klubů, nejvíce prioritní
- Voda (napojení na kapacitní vodní zdroj, štolový přivaděč z Jesenice) - shoda 2 klubů, nejvíce prioritní
- Zadržování vody v krajině - shoda 2 klubů, nejvíce prioritní
- Střední škola - shoda 3 klubů, středně prioritní
- Koupaliště - shoda 2 klubů, středně prioritní
- Oprava silnic - shoda 2 klubů, středně prioritní

Tematická shoda

Minimálně dva politické kluby se shodly na stejném tématu a navrhly různá řešení:

- Hromadná doprava (vlaková zastávka, rozvoj MHD, podpora nemotorové dopravy) - shoda 3 klubů, nejvíce prioritní
- Parkoviště ve městě (pro domácí, pod Masarykovým nádražím) - shoda 2 klubů, nejvíce/středně prioritní
- Obnovitelné zdroje (podpora soběstačnosti: energie, odpady, voda, komunitní energetika) - shoda 2 klubů, nejvíce/středně prioritní
- Školství (učiliště, univerzita, rozšíření gymnázia) - shoda 3 klubů, středně prioritní
- Zdravotnictví (lékařský dům, rozšíření nemocnice, víc lékařů, podpora a rozvoj sociálních a zdravotnických služeb) - shoda 3 klubů, středně prioritní

Další témata, která jsou potřeba řešit

Během diskuze zastupitelů vyplynula dvě hlavní témata, která nebyla dostatečně zdůrazněna ve vizích jednotlivých klubů, ale na kterých se zastupitelé shodli, že jsou potřeba řešit a být zapracována do strategického plánu. Obě témata jsou v souladu s tématem udržitelnosti a kvality života, která dominují vizi napříč všemi třemi kluby.

Nastavit limity pro udržitelnost: suburbanizace vs příroda

Říčany, stejně jako okolní obce spadající pod ORP Říčany, čelí rychlému růstu obyvatelstva. Nárůst obyvatelstva a na to navazující výstavba a rostoucí doprava, v kontextu klimatické krize, která je a v následujících letech bude čím dál zásadnější téma k řešení, ohrožují stabilitu přírodního charakteru Říčan, na který jsou místní hrdí a který do velké míry stojí za vysokou kvalitou života Říčan. Toto vytváří zátěž ne jen na přírodu, ale také na zdraví obyvatel.

Zastupitelé se shodují, že je potřeba dát důraz na kvalitativní a ne kvantitativní rozvoj města: zaměřit se na zlepšování přírodních podmínek a tomu přizpůsobit růst města. Chtějí zachovat obrys zastavěného území a zamezit dalšímu rozrůstání zastavěných ploch do krajiny. Území se může ještě do jisté míry zahušťovat uvnitř, ale ne ven. Tématem k diskusi poté zůstává, jak se stavět k projektům výstavby infrastruktury, které protnou chráněná území a naruší biodiverzitu.

A jak tedy zajistit udržitelný rozvoj obce? Je potřeba znát horní hranice pro udržitelné město. Stanovit jasný cíl opírající se o limity udržitelnosti území: kolik lidí může žít v Říčanech a v okolních obcích, kolik aut, jaký je předpokládaný počet návštěvníků města? Stanovení limitů udržitelnosti by mělo být opřeno o důkladný průzkum, brát v potaz komplexní studii přírodního prostředí, podívat se na osvědčená řešení odjinud. Stanovení limitů může být provedeno skrze projekty ve strategickém plánu. Souvisí s tím i revize územního plánu.

Otázkou je, jak zajistit vymahatelnost limitů udržitelnosti vůči všem aktérům města (developerům, zájmovým skupinám i dalším vedením města v budoucnu): stačí zanést do strategického plánu či je potřeba navázat na jiný dokument?

Spolupráce s okolními obcemi

Zásadní u tohoto tématu zůstává spolupráce s okolními obcemi, se kterými jsou Říčany úzce provázány. Okolní obce rostou ještě rychleji než Říčany¹, mají nedostatečnou občanskou vybavenost a využívají služeb Říčan. Říčany zároveň také čerpají jisté výhody z návštěvníků z okolních obcí, které přichází do města za kulturou a službami a umožňují tak zajišťovat určitou

---

¹ Populace Říčan v roce 2020 byla 15 908 a v roce 2040 je odhadována na 20 680, okolní obce měly v roce 2020 19 850 obyvatel a odhad pro rok 2040 je 29 775 (čísla zmíněny zástupci klubu STAN při online workshopu).

kvalitu. Říčany se tak nemohou izolovat od svého okolí a je potřeba vyvážit zájem obyvatel Říčan se zájmem obyvatel okolních obcí, které pod Říčany spadají.

Spolupráce s okolními obcemi v územním plánování je zásadní pro udržitelnost území, nicméně mechanismy pro takovou spolupráci jsou minimální a Říčany mají na okolní obce jen malý vliv. Mohly by se snažit o spolupráci s krajem či z pozice "leadera" ORP. Zároveň je již připravený projekt suburbánního centra, který má za cíl tuto problematiku řešit, ale zatím nebyl financován z důvodu vysokých požadavků na odbornou a organizační sílu. V neposlední řadě je potřeba nabízet konkrétní řešení u akcí, na které pravidelně do Říčan přichází velké množství lidí odjinud: například logistické zajištění, zabránění vstupu aut do města a zajištění autobusů.

Bytová politika

Říčany jsou drahé, pozemky, byty a nájemné jsou předražené. Toto je problém především pro mladou generaci, která v Říčanech vyrostla, má k nim vztah a chce ve městě zůstat, ale finančně na bydlení nedosáhne. Zároveň je to problém i pro jiné skupiny sociálně slabých a profese, které města potřebuje, ale které mají "tabulkové platy": úřad, školy, zdravotnictví.

Někteří zastupitelé zdůrazňují, že by se nemělo rezignovat na snahu ovlivnit skladbu obyvatelstva a zajistit udržitelné bydlení pro místní: jsou potřeba startovací byty pro mladé a sociálně slabé. Tyto byty by se daly zajistit rekonstrukcí starých bytů. Důležité je nestavět byty, které by se rozprodaly. Řešením by mohl být bytový fond, který by umožňoval startovací byty pronajímat. Došlo-li by k prodeji, muselo by tomu tak být za jasně daných podmínek.

Je potřeba tento problém kvantifikovat, zjistit, kolika lidí se daný problém týká, data poté analyzovat a zjistit, kde jsou překážky. Někteří zastupitelé také navrhují tuto problematiku projednat s veřejností a jiní poukázali na možnost se v otázce zachování exkluzivity města vs bydlení pro místní mladé obyvatele inspirovat Vídní a jejím bytovým fondem.